

Antibiyotikler

Hakkında bilmeniz gerekenler

Antibiyotikler, bakterilerin neden olduğu enfeksiyonların tedavisinde kullanılan ilaçlardır. Bu ilaçlar çok sayıda hastalığın başarılı tedavi edilmesini sağlar ve hatta hayat kurtarabilirler. Ancak her enfeksiyonda antibiyotik kullanmak doğru değildir.

Bu bilgilendirme metni yardımıyla antibiyotiklerin etki mekanizmasını ve kullanırken nelere dikkat etmeniz gerektiğini öğrenebilirsiniz.

Antibiyotikler nasıl etki eder?

Antibiyotikler hastalığa sebep olan bakterileri yok etmeye çalışan vücudun bağışıklık sistemini desteklerler. Bakteriler vücuda girmişse ve çoğalıyorsa antibiyotik tedavisi gerekir. Çünkü bakteriler bu şekilde bir enfeksiyona neden olabilir ve belirli organlarda hasar oluşturabilirler. Bakteriyel akciğer enfeksiyonu örneğinde olduğu gibi. Bazı antibiyotikler bakterileri doğrudan öldürür bazıları ise onların çoğalmasını önler.

Antibiyotik kullanımında geçerli olan ilke onları gerektiği kadar ve mümkün olduğunca az kullanmaktır. Çünkü antibiyotikler sadece hastalığa neden olan bakterileri değil, cildimiz ve mukozaya üzerinde yaşayan vücuda yararlı bakterileri de öldürürler.

Antibiyotiklerin yan etkileri

Antibiyotiklerin çoğu güvenli ve vücudun iyi tolere edebildiği ilaçlardır. Buna rağmen tüm antibiyotikler yan etkiye sebep olabilir.

Tipik yan etkilere dair örnekler:

- İshal, karın ağrısı ve mide bulantısı gibi mide ve bağırsak şikayetleri
- Kızarıklık ve kaşıntı gibi alerjik deri reaksiyonları
- Kız çocukları ve kadınlarda vajinal mantar enfeksiyonları

Meydana gelebilecek yan etkiler ve bunların sıklığı kullandığınız antibiyotiğe bağlıdır. Yan etkiler konusunda lütfen doktorunuza veya eczacınıza danışın ve ilaç prospektüsünü okuyun.

Antibiyotikler ne zaman etki eder?

Enfeksiyonlara en sık virüsler veya bakteriler neden olur. Virüs ve bakterilerin neden olduğu hastalıklar birbirinden farklıdır. Buna rağmen başlangıçta enfeksiyonun bakteriyel mi viral mi olduğuna karar vermek her zaman kolay olmaz, çünkü hastalık belirtileri birbirine benzeyebilir.

Bakterilerin sıkça neden olduğu hastalıklara örnekler:

- Bademcik iltihabı
- Akciğer iltihabı
- Beyin zarı iltihabı
- İdrar kesesi iltihabı
- İrinli deri iltihapları

Her zaman bakterilerin neden olduğu hastalıklara örnekler:

- Kızıl hastalığı
- Boğmaca
- Tüberküloz

Bakteriyel enfeksiyonlarda antibiyotik kullanmak genellikle önemli, hatta bazen hayati öneme sahiptir. Antibiyotiklerin virüslere karşı etkisiz olduğu bilinmelidir.

Virüslerin neden olduğu hastalıklara örnekler:

- Soğuk algınlıklarının çoğu (nezle, öksürük, boğaz ağrısı, ateş)
- Grip (influenza)
- Bağırsak enfeksiyonunun birçok türü (ishal)
- Kızamık

Bu tür viral hastalıklara karşı antibiyotikler faydasızdır

Antibiyotik kullanmadan önce

Antibiyotik kullanmaya başlamadan önce tedaviniz konusunda bilgi sahibi olmalısınız. Örneğin, doktorunuza aşağıdaki soruları sorabilirsiniz:

- Antibiyotiğe neden ihtiyacım var?
- Olası yan etkileri nelerdir?
- Antibiyotiği kaç gün kullanmak zorundayım?
- Günde kaç kez almalıyım?
- Antibiyotiği öğünle birlikte alabilir miyim yoksa aradan belli bir sürenin geçmesi mi gerekiyor?
- Antibiyotik diğer kullandığım ilaçları etkiliyor mu?

Antibiyotikler doktor tarafından ne kadar sık yazılır ve kullanılırsa dirençli (rezistan) bakterilerin gelişme ve yayılma riski de o kadar yükselir. Bu konu hakkında daha fazla bilgiyi burda bulabilirsiniz: www.bmg.gv.at/home/Schwerpunkte/Krankheiten/Antibiotikaresistenz/

Daha neler yapabilirsiniz

- İlacınızı söylenen saatlerde kullanın. Örneğin günde üç kez demek, sekiz saatte bir anlamına gelir.
- Antibiyotiği doktorunuz belirlediği süre boyunca alınız. Kendinizi daha iyi hissetseniz dahi tedavinizi devam ettirmeniz önemlidir.
- Başkalarına yazılmış antibiyotikleri kullanmayın. Siz de, hastalık belirtileri sizinkine çok benzese dahi kimseye kendi antibiyotiğinizi vermeyin.
- Antibiyotiği suyla almayı tercih edin.
- Doktorunuza göze çarpan tüm değişiklikleri ve istenmeyen etkileri bildirin.
- Hamileyseniz veya emziriyorsanız, bunu doktorunuza antibiyotiği kullanmadan önce bildirin.
- Kendinizin veya çocuğunuzun kullandığı tüm antibiyotiklerin isimlerini, dozajlarını, tarihlerini ve olası yan etkilerini not etmeniz faydalı olabilir.
- Doktorunuzun size veya çocuğunuza, geçirilen her enfeksiyon için antibiyotik vermesini beklemeyin. Antibiyotikler virüslerin neden olduğu hastalıklara etki etmezler.

Kaynak

Elinizdeki hasta bilgilendirme metni, güncel bilimsel araştırma sonuçları ve hastaların hastalar için yaptığı tavsiyeler temel alınarak hazırlanmıştır. Yararlanılan kaynakları aşağıdaki adreste bulabilirsiniz:

www.patienten-information.de/kurzinformation-fuer-patienten/antibiotika/quellen

Impressum:

Verantwortlich für den Inhalt: Deutsches Ärztliches Zentrum für Qualität in der Medizin (ÄZQ) www.aezq.de
Diese Information wird für Österreich vom Bundesministerium für Gesundheit (BMG) mit Genehmigung des ÄZQ und Empfehlung des österreichischen Beirats für Patientensicherheit zur Verfügung gestellt.
Kontakt: BMG Abteilung I/B/13, patrizia.theurer@bmg.gv.at
Bild: apops - Fotolia.com